

Educació musical i visual

Codi: 102036
Crèdits: 9

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500798 Educació Primària	OB	2	A

Professor/a de contacte

Nom: Cristina Gonzalez Martin

Correu electrònic: Cristina.Gonzalez.Martin@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: Sí

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Marta Dosaiguas Canal

Julia Getino Díez

Cristina González Martín

Ruth Ortin Lozano

Prerequisits

No s'exigeixen prerequisit per a cursar aquesta assignatura.

Objectius

Comprendre la naturalesa dels processos artístics (performativa de les arts i música) i els seus recursos per a ser formalitzats.

Conèixer intervencions educatives en l'àmbit de: imatge, objecte i espai.

Conèixer els continguts musicals que es treballen a l'etapa primària i aglunes aplicacions didàctiques en l'àmbit de la música.

Competències

- Adquirir recursos per a fomentar la participació al llarg de la vida en activitats musicals i plàstiques dins i fora de l'escola.
- Analitzar i reconèixer les pròpies competències socioemocionals (en termes de forteses, potencialitats i debilitats), per desenvolupar aquelles que siguin necessàries en el desenvolupament professional.
- Comprendre els principis que contribueixen a la formació cultural, personal i social des de les arts.
- Conèixer el currículum escolar de l'educació artística, en els seus aspectes plàstic, audiovisual i musical.
- Conèixer i aplicar a les aules les tecnologies de la informació i de la comunicació.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.

- Desenvolupar i avaluar continguts del currículum mitjançant recursos didàctics apropiats i promoure les competències corresponents als estudiants.
- Dissenyar, planificar i avaluar processos d'ensenyament i aprenentatge, tant de forma individual com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Mantenir una relació crítica i autònoma respecte els sabers, els valors i les institucions socials públiques i privades.
- Reflexionar entorn les pràctiques d'aula per tal d'innovar i millorar la tasca docent. Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l entre els estudiants.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir els coneixements curriculars artístics de l'escola.
2. Adquirir els coneixements curriculars, metodològics, avaluatius i competencials apropiats per a la seva aplicació professional.
3. Adquirir les destreses bàsiques en la pràctica de la interpretació, escolta i creació per esdevenir un bon model musical.
4. Comprendre el valor de l'educació artística en el desenvolupament de la persona i de la societat.
5. Conèixer i utilitzar recursos tecnològics en les activitats programades.
6. Conèixer, analitzar i produir material didàctic aplicat a l'ensenyament artístic.
7. Estar capacitats per a treballar en equip.
8. Experimentar la música en relació al context social i cultural.
9. Haver adquirit coneixements i capacitats i habilitats en la dimensió productiva i perceptiva de les arts plàstiques i musicals.
10. Haver desenvolupat coneixements i capacitats crítiques respecte la cultura i l'educació.
11. Haver desenvolupat les capacitats creatives i d'innovació.
12. Organitzar amb eficàcia i rentabilitat la part autònoma de l'aprenentatge.
13. Portar a terme projectes que incloguin diferents disciplines artístiques en el seu procés.
14. Reconèixer el valor de les arts en la formació de la persona, i el paper fonamental que l'escola té com a responsable d'aquesta condició.
15. Reconèixer les emocions pròpies i dels altres, i el seu valor en l'educació artística a l'escola.

Continguts

Bloc I. Art i educació

DIMENSIÓ CULTURAL I PERFORMATIVA

- 1.- L'educació de l'art en el desenvolupament de la persona.
- 2.- Relacions entre art i educació.
- 3.- Contextos històrics, socials i culturals.
- 3.1- La societat audiovisual.

Bloc II. Formació en la pràctica de les arts

DIMENSIÓ PRODUCTIVA I PERFORMATIVA

- 1.- El pensament visual i el desenvolupament artístic: procediments i tècniques bidimensionals i tridimensionals.
- 2.- Pràctiques i projectes relacionats amb diferents moviments artístic i contextos culturals.
- 3.- Comprensió i experimentació de la pràctica de l'art com a procés de coneixement.

Bloc III. L'educació visual i plàstica a l'escola

DIMENSIÓ EDUCATIVA: LA INTERVENCIÓ EDUCATIVA

- 1.- El currículum d'educació artística: visual i plàstica
- 2.- Metodologies, processos i estratègies.

Bloc IV Música i educació

DIMENSIÓ CULTURAL

- 1.- La música: art i llenguatge entre els homes i les cultures.
- 2.- La música en relació al context social i cultural.

Bloc V. Formació en la pràctica musical

DIMENSIÓ PRODUCTIVA I PERCEPTIVA DE LA MÚSICA

- 1.- La interpretació musical a través de la veu i els instruments o materials afins.

- 1.1.- La cançó com a element bàsic de pràctica musical.
- 1.2.- Iniciació al gest de direcció.
- 2.- L'escolta de música en el procés de sensibilització i per a l'assoliment de coneixements.
- 3.- La creació sonora. De la transmissió oral a la codificació.

Bloc VI. L'educació musical a l'escola

DIMENSÍO DIDÀCTICA DE LA MÚSICA

1.- L'ensenyament-aprenentatge de la música

1.1.- Principis metodològics fonamentals, recursos, materials i estratègies.

2.- la música i les seves implicacions a nivell fisiològic, psicomotors, emocional i cognitiu

Metodologia

SUPERVISADES

Tutories i altres activitats tutoritzades.

AUTÒNOMES

Realització de propostes: teoria i pràctica de l'educació artística: música i visual i plàstica.

DIRIGIDES

Presencial en grup

Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup

classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.

Plantejament i organització dels exercicis i activitats que es realitzaran posteriorment en seminaris.

Coordinació i plantejament de les activitats interdisciplinars entre plàstica i musical.

Realització d'activitats musicals col·lectives.

Seminaris

Espais de treball en grup reduïts (1/2 part del gran grup) supervisat pel professorat on mitjançant anàlisi de

documents, resolució de casos o activitats diverses s'aprofundeix en els continguts i temàtiques, treballades

en el gran grup.

Realització dels exercicis i activitats dissenyats en les sessions de gran grup.

Realització d'exercicis i activitats específiques del treball de seminari.

Activitats d'exposicions orals, individuals o en grup. Comentaris i crítiques dels resultats.

Sortides a museus o altres centres artístics i audicions musicals.

NOTA: El professorat pot demanar la compra d'alguns materials per a dur a terme les diferents activitats.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposició en grup	27	1,08	1, 2, 6, 8, 9, 12
Seminaris	41	1,64	1, 2, 4, 10, 11, 14, 15
Tipus: Supervisades			
Activitats tutoritzades	45	1,8	3, 6, 7, 8, 9, 11, 13
Tipus: Autònomes			

Avaluació

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de classes, en cas contrari es considerarà no avaluable.

Per a poder superar l'assignatura s'han d'haver aprovat cada una de les dues parts de què consta, la d'educació visual i plàstica, i la d'educació musical. La nota final serà la mitja aritmètica entre les dues parts.

Els estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura i tot i així els quedi algun

aspecte no assolit se'ls donarà l'oportunitat de poder superar la matèria, realitzant un treball autònom

addicional o refent alguna de les activitats lliurades o realitzades. S'haurà d'estudiar cada cas en funció de la situació de cada estudiant.

En el cas de música, cal haver superat l'examen escrit per aprovar.

Concreció de les activitats d'avaluació

Tasca d'avaluació	Tipologia d'activitat	Data d'avaluació	Data recuperació
Reflexions d'articles	Individual	17/12/18	
Processos creatius en relació amb: -Elements del llenguatge visual -Dibuix -Color -Volum	Individual i grupal	Primera entrega: 14/01/19 Segona entrega: 1/04/19	
Treball Museu	Grupal	25/02/19	
Treball Museu+Gamelan	Grupal	19/11/18	

Assistència a un concert	Grupal	7/01/19
Examen escrit	Individual	12/12/18
Treball interdisciplinari	Grupal	28/01/19
Examen oral	Individual	30/01/19

Les tasques d'avaluació que estiguin suspeses es podran recuperar el 27/05/19

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Bloc I. Art i educació. DIMENSIÓ CULTURAL I PERFORMATIVA	15	0	0	4, 10, 14
Bloc II. Formació en la pràctica de l'art. DIMENSIÓ PRODUCTIVA I PERFORMATIVA	25	0	0	1, 2, 7, 9, 11, 13
Bloc III. L'educació artística a l'escola. DIMENSIÓ DIDÀCTICA: LA INTERVENCIÓ EDUCATIVA	10	0	0	1, 2, 5, 6, 7, 12, 13, 15
Bloc IV Música i educació. DIMENSIÓ CULTURAL	10	0	0	4, 10, 12, 14
Bloc V. Formació en la pràctica musical. DIMENSIÓ PRODUCTIVA I PERCEPTIVA DE LA MÚSICA	30	0	0	3, 7, 8, 9, 11, 13
Bloc VI. L'educació musical a l'escola. DIMENSIÓ DIDÀCTICA DE LA MÚSICA	10	0	0	1, 2, 7, 11, 12, 14, 15

Bibliografia

EDUCACIÓ PERFORMATIVA DE LES ARTS

ARNHEIM, R. (1993): Consideraciones sobre la educación artística. Barcelona. Paidós

(1979): Arte y percepción visual. Madrid: Alianza.

BERGER, R. (1979): Arte y comunicación. Barcelona: G.G.S.A.

CHALMERS, F.G. (2003): Arte, educación i diversidad cultural. Barcelona: Paidós.

CHOMSKY, N. (2003): Chomsky on democracy education (C.P. Otero, Ed.). New York: Roudledge Falmer.

CSIKSZENTMIHALYI, M. (1998): Creatividad. El fluir y la psicología del descubrimiento y la invención.

Barcelona: Paidós.

DUBORGEL, B. (1981): El dibujo del niño. Estructuras y símbolos. Paidós: Barcelona.

EDWARDS, B. (1994): Aprender a dibujar con el lado derecho del cerebro. Barcelona. Urano

EFLAND, A. (2002): Una historia de la educación del arte. Tendencias intelectuales y sociales en la enseñanza de las artes visuales. Barcelona: Paidós.

(2004): Arte y cognición. La integración de las artes visuales en el currículum. Barcelona. Ed. Octoedro.

EISNER, E. (2004): El arte y la creación de la mente. Barcelona, Paidós

(2005): Educar la visión artística. Barcelona, Paidós. (1ª edición, 1972)

FARAH, M.J. (1985): "Psychophysical evidence for a shared representational medium for mental images and percepts", en *Journal of Experimental Psychology. General*, vol. 114. pp. 91-103.

FREIRE, H. (2008): "Arte infantil y transformación social" en *El rapto de Europa. Pensamiento y creación*. 13, nov. 2008, p. 23-38

GARDNER, H. (1994): Educación artística y desarrollo humano. Barcelona, Paidós.

(1995): Inteligencias múltiples. La teoría en la práctica. Barcelona, Paidós.

HERNÁNDEZ, F. (1997): Educación y cultura visual. Publicaciones MCEP: Sevilla.

JUANOLA, R. (1993): "El pèl de l'emperador i la ploma del pollastre, o com practicar l'art del dibuix realista" en *Perspectiva Escolar*. Núm. 171, p. 15-20. Publicació Rosa Sensat: Barcelona

JUST, A., i CARPENTER, P. (1985): "Cognitive coordinate systems: Accounts of mental rotation and individual differences in spatial ability" en *Psychological Review*, vol. 92, pp. 137-172.

LOGAN, L. (1980): Estrategias para una enseñanza creativa. Barcelona: Oikos-Thau.

LOWENFELD, V.; LAMBERT, W. (1977): Desarrollo de la capacidad creadora. Buenos Aires. Kapelusz.

MALINS, F. (1983): Mirar un cuadro: para entender la pintura. Madrid: Hermann Blume.

MARÍN, R. (2005): Investigación en Educación Artística. Univ. de Granada y Sevilla.

MATTHEWS, J. (2002): El arte de la Infancia y la Adolescencia. La construcción del significado. Barcelona, Paidós.

PARSONS, M. J. (2002): Cómo entendemos el arte: una perspectiva cognitivo-evolutiva de la experiencia estética. Barcelona. Paidós.

ROOT-BERNSTEIN, R. i M.. (2002): El secreto de la creatividad. Ed Kairós. Barcelona

TATARKIEWICZ, W. (2002): Historia de seis ideas, Ed. Tecnos, Col. Meliópolis.

Un toque de creatividad (2006). Redes n. 417. La 2, TVE. Presentador: Eduard Punset.

La inteligencia creativa (2001). Redes. n.217. La 2, TVE. Presentador: Eduard Punset.

Thomas Riedelsheimer (2001): Ríos y mareas: Andy Goldsworthy

Unitat de Didàctica de les Arts Plàstiques

<http://www.uab.cat/servlet/Satellite/el-departament/didactica-de-les-arts-plastiques-1243492964927.html>

EDUCACIÓ MUSICAL

BLACKING, J. (1994): Fins a quin punt l'home és music. Vic. Eumo

BONAL, E; CASAS, M; CASAS, N. (2005): Diversita't. Cançons, danses... activitats i recursos per a la convivència en la diversitat. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Fundació Bofill. (inclou 2 CDs)

DDAA: Cançons populars i tradicionals a l'escola. Propostes didàctiques i metodològiques. Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament.

HARGREAVES, D. J. (1998): Música y desarrollo psicológico. Barcelona. Graó.

Hennessy, S. (1995): Music 7-11. Developing primary teaching skills. Londres, Routledge.

MAIDEU, J. (1996): Assaig. Cançons i exercicis. Barcelona: Eumo editorial.

MALAGARRIGA, T; VALLS, A. (2003): La audición musical en la Educación Infantil Barcelona: CEAC (inclou CD)

SWANWICK, K. (1991): Música, pensamiento y educación. Madrid: Morata y MEC.

TAFURI, J. (2006): ¿Se nace musical? Barcelona: Graó.

CURRÍCULUM I EDUCACIÓ PRIMÀRIA:

<http://phobos.xtec.cat/edubib/intranet/index.php?module=Pages&func=display&pageid=2>

EDUCACIÓ, CURRÍCULUM : educació primària. Catalunya. Departament d'Educació II. Catalunya. Servei d'Ordenació Curricular 1. Educació primària - Catalunya - Currículums 373.312.14(467.1):

http://phobos.xtec.cat/edubib/intranet/file.php?file=docs/primaria/curriculum_ep.pdf